

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת עירובין

פרשת חקת דפים צג - צט

דרך ישרה תמצית הדף

ש"דף צג

*מחיצה לאיסור. *צירוף בקרפיות. *גידוד ומחיצה. *שינוי בשבת.

- א. אביי הקשה מזה שאסור לזרוע בכל החצר הקטנה ולא סגי בהרחקת דארבע אמות א"כ איכא מחיצה לאיסור, והשמועות 1. חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה שריא ואם השוה גיפופיה אף הגדולה אסורה, ודחי דהויא סילוק מחיצות. 2. אכסדרה שיש לה פצימין שרי לסכך על גבה ואילו אם השוה את פצימיה אסורה, ודחי כנ"ל. 3. בית שחציו מקורה ונטוע גפנים מותר לזרוע בחציו השני ואילו השווה את קרויו אסור, ודחי כנ"ל. 4. בין כרם למחיצה יש להרחיק אחת עשרה אמה ובלא מחיצה סגי בהרחקה ארבע אמות וכן מצינו איסורא בקרחת הכרם ובמחול הכרם, ודחי דהתם ארבע אמות הוו עבודת הכרם וכן ארבע אמות לגבי גדר מפקירן והשטח שבאמצע חשיב רק אם יש בו ארבע אמות.
- ב. צירוף בנ"א משלש קרפיות 1. שנים החיצונות מגופפות ובכל אחד יש אדם אחד, נעשו כשיירא ונותנים להם כל צרכם. 2. אמצעי לבדו מגופף, נותנים להם רק בית שש סאין. 3. בשנים באמצעי בעי האם חשיבי שלשה או לא כיון דכל אחד יכול ללכת לצד אחר. 4. שנים בכל אחת מהחיצונות ואחד בפנימית בעי כיון דלא ידעינן להיכן נפיק, ופשטינן בתרווייהו להקל דהוי דרבנן.
- ג. גידוד חמשה טפחים ומחיצה חמישה לרב חסדא לא מצטרפין ולהלכה מצטרפין, ומייתי 1. מודה שהתחתונה מערבת לבדה, כיון שרואה גובה עשרה טפחים. 2. העליונה יכולה לערב בפני עצמה אם מגופפת עד עשר אמות דהוי פתח. 3. נפרצה התחתונה במילואה לעליונה, מערבין אחד או שנים.
- ד. שינוי במחיצות שנעשה בשבת 1. דירין הבאים בשבת בעי האם אוסרין, ומייתי מחצר גדולה שנפרצה לקטנה דהגדולה מותרת, ודחי דאיירי שנפרצה מבעו"י דאל"כ הקטנה ג"כ היתה מותרת כיון דשבת שהותרה הותרה. 2. נפל כותל שבין שתי חצירות, לרב מטלטל רק בארבע אמות, ולשמאל שרי לכל חצר לטלטל עד מקום המחיצה הואיל והותרה להם. 3. חצר שנפרצה לרה"ר בשבת, לרבי יהודה מותרין רק אותה שבת והלכה כוותיה בנפרצה לכרמלית, ולרבי יוסי אסורין הואיל ולעת"ל אסירי, והלכה כוותיה בנפרצה לרה"ר.

- א. חצר שנפרצה לרה"ר, לרבי אליעזר חייב דנהייתה כמו רה"ר, ולחכמים פטור דהוי כברמלית. ומפרשינן במאי פליגי 1. להו"א לר"א השדה נעשתה רה"ר כדין רבים שבררו דרך לעצמן, ודחי דזהו רק אם אבדה להם דרך באותה שדה. 2. למסקנא פליגי רק על מקום המחיצה ולא על כל החצר. 3. פליגי אי צידי רה"ר אי הוה כרה"ר, וקמ"ל דפליגי גם היכא דליכא חיפופי.
- ב. האופן בנפרץ משתי רוחות 1. בחצר, לרב איירי בקרן זוית ובפרצה של עשר אמות, ולשמואל אף בטפי מעשרה וה"ה מרוח אחת. 2. בבית איירי שנפרץ בקרן זוית, לרב קרויו באלכסון ולכן לא אמרינן פי תקרה ולשמואל לא קתני אלכסון, ולשמואל שנפרץ בארבעה פיות ולרב אפילו הכי אמרינן פי תקרה וכשיטתו באכסדרה.
- ג. אכסדרה בבקעה לרב מותר לטלטל בכולה ולשמואל רק בארבע אמות, ופלוגתייהו לל"ק ביותר מעשר אמות אבל בעשר שרי לכו"ע, ולל"ב פליגי בעשר אמות אבל ביותר מעשר לכו"ע אסור. והשמועות 1. קורה שרחבה ארבעה טפחים מתירה בחורבה ובמים וזהו בפתח עשר, אתי לל"ק כדברי הכל ולל"ב רק כרב. 2. סיבך ע"ג אכסדרה שאין לה פצימין לאביי כשר ולרבא פסול, ואמרינן דאביי אתי רק כרב, ורבא אתי כשמואל וכן אתי כרב דקאמר שמודה לגבי סוכה דפסול מכיון שהמחיצות לא נעשו לסוכה.
- ד. דעת רבי יהודה בפטורי רשות הרבים 1. תחת גשרים ועליות, רבי יהודה שרי לטלטל דקסבר פי תקרה יורד וסותם, וחכמים אסרי. 2. מי שיש לו שני בתים משני צידי רה"ר, עושה לחי או קורה ונושא ונותן באמצע. 3. מערבין למבוי המפולש, משום דקסבר שתי מחיצות דאורייתא.

הדרן עלך פרק תשיעי – כל גגות

פרק עשירי – המולא תפילין

- א. המוצא תפילין בשדה כיצד מכניסן ומ"ט 1. לת"ק זוג זוג, להו"א לא אתי כר"מ דקסבר לובש כמה שיכול, ולמסקנא אתי אף כר"מ והטעם דאסור משום דאינו דרך מלבושו. 2. לר"ג שנים שנים, דשבת לאו זמן תפילין, והוי דרך מלבוש כיון דיש מקום לשתי תפילין.
- ב. במה נחלקו ת"ק ור"ג בהכנסת תפילין 1. להו"א אם יש מקום בראש וביד לשני תפילין. 2. לכו"ע יש מקום, ופליגי האם שבת זמן תפילין. 3. לכו"ע שבת זמן תפילין, ופליגי האם מצוות צריכות כוונה. 4. לכו"ע בכדי לצאת צריכים כוונה, ופליגי האם צריך כוונה בכדי לעבור בבל תוסיף. 5. לכו"ע א"צ כוונה לצאת ולעבור, ופליגי בשלא בזמנו האם בעי כונה ולעולם שבת לאו זמן תפילין, ונדחה דא"כ אף זוג אחד אסור וכן דלפ"ז הישן בסוכה בשמיני ילקה.

- א. מיהו התנא שסובר שבת זמן תפילין 1. ר"ע שסובר דקרא מימים לא אתי למעט שבתות מתפילין אלא איירי בפסח, ודחי דס"ל בברייתא דאסור להניח תפילין בשבת. 2. לת"ק שסובר דמניחים תפילין בלילה א"כ ה"ה בשבת, ודחי דלמא קסבר כר"ע דמחלק בין לילה לשבת. 3. תנא דלא מיחו במיכל בת כושי שהניחה תפילין, ודחי דלמא הוי רשות וכדאשכחן גבי סמיכה. 4. ר"מ ורבי

יהודה דאף אשה שנמצאה תפילין מניחתן ומכניסתן, ולא סברי דהנחת תפילין לאשה רשות
דהא ר"מ קאמר דמעכבין נשים מלתקוע ורבי יהודה קאמר דנשים אינן סומכות רשות.

ב. המוצא חוטי תכלת מופסקים כשרים כיון דאמרינן שאין אדם טורח בהכי, ומייתי גבי תפילין 1.
להו"א בפלוגתא במוצא תפילין חדשות האם מכניסין נחלקו האם אדם טורח לעשות קמע כמו
תפילין. 2. למסקנא לכו"ע לא טרח ופלוגתיהו בחדשים זהו בעשיית עניבה, דלרבי יהודה אסירא
דקסבר הויא קשירה ולעולם עניבה כעין קשירה דידהו כשירה. ואמרינן שהקונה תפילין ממי שאינו
מומחה צריך לבדוק משל יד ושל ראש שלשה ולרבי שנים, וכך בכל צבת וצבת.

לדף צז

*תפילין בשדה. *הולכת חבית לר"י.

א. המוצא תפילין בשדה כיצד מכניסין 1. זוג זוג, ואם לא יספיק להכניס את כולם עד השקיעה מחשיך
ומביאן במוצ"ש. 2. בסכנת נכרי מוליכין פחות פחות מארבע אמות, ובסכנת ישראל לסטים מכסין
והולך. 3. בהולכה פליגי אי עדיפא פחות פחות מארבע אמות כיון דלא אוושא, או שעדיף
להעבירם מאדם לאדם דחישנין שמא יטעה ויוליכנו יותר מארבע אמות.

ב. לרבי יהודה מותר להוליך חבית מאדם לאדם ואמרו לו שלא יכולה להלך יותר מרגלי בעליה,
ומפרשינן 1. מערה מחבית לחבית דקסבר מים אין בהם ממש כשיטתו, ודחי דאיירי דווקא בעיסה
ולא כשנמצא בעין. 2. מים שלא קנו שביתה וחבית שקנתה שביתה בטילה לגבייהו, ולרב יוסף
שרי דווקא בשיירא, ולאב"י בשיירא התירו גם מים שקנו שביתה. 3. חבית הפקר ומים הפקר,
ואמרו לו היינו ר"י בן נורי דקסבר חפצי הפקר קונים שביתה.

לדף צח

*ספר שנתגלגל, הרשות וכרמלית והמרחק. *זיז לרה"ר.

א. היה קורא בספר על האיסקופה ונתגלגל מידו גוללו אצלו, באיזה רשויות איירי 1. איסקופה רה"י
ולפניה רה"ר ולא גזרינן שמא יפול ויבא להכניס א"כ אתי כר"ש דקסבר שלא גזרו שבות בכתבי
הקדש, וקשיא דמציעתא דשרי רק אם מסולק כמלא החוט היא רבי יהודה. 2. באסקופה הנדרסת
והתירו משום בזיון כתבי הקודש, ודחי א"כ מדוע הברייתא מחלקת בין תוך ארבע אמות ליותר
מד"א. 3. למסקנא באיסקופת כרמלית ולפניה רה"ר, וביותר מד"א אסור כיון דאי נפיל יבא לידי
חיוב חטאת.

ב. לא גזרינן בהכנסת ספר באסקופת כרמלית שלפניה רה"ר 1. שמא יעביר דרך עליו, באיסקופת
כרמלית דבינתים יזהר, או אף באיסקופה קצרה ומשום דבסתמא מעין בכתבי הקדש. 2. שמא
יעיין ויכנס מרה"ר לרה"י, כבן עזאי דקסבר מהלך כעומד. 3. שמא יזרוק, ש"מ דאסור לזרוק
כתבי הקודש.

ג. היה קורא בראש הגג ונתגלגל מידו, המרחק 1. עד עשרה טפחים מרה"ר, גולל אצלו. 2. הגיע
לעשרה טפחים, בכותל משופע הופכו על הכתב והתירו משום בזיון כתבי הקודש, ובלא משופע
גולל אצלו אפי' עד מלא החוט כיון שלא נת. 3. הגיע לארץ אסור, ולר"ש שרי כיון שאין שבות
במקום כתבי הקודש.

ד. דיני זיז שלפני החלון הפונה לרה"ר 1. שרי ליתן עליו וליטול ממנו, ואיירי שנותן עליו רק כלים
הנשברים. 2. אם יש בנוסף זיז עליון, משתמש בתחתון דיש בו ארבעה טפחים, ובעליון משתמש

רק כנגד החלון דאיירי שהחלון משלימו לד' והוי חורי החלון.

צט דף צט

צט. *הוצאה לרה"ר. *שותה בכרמלית. *מזחילה וצינור. *בור ואשפה.

- א. מה נחשב להוצאה מרה"ר לרה"ר 1. לטלטל ברשות אחרת ת"ק שרי ור"מ אוסר, והוציא דרך עליו לר"מ חייב חטאת וממשנתו אין ראייה ואין קושיא. 2. השתיין או רק מרשות לרשות חייב חטאת ואף דבעינן עקירה והנחה ממקום ארבעה טפחים מיהו מחשבתו משויא מקום, ובעינן בהוציא את פי האמה האם אזלינן בתר העקירה מגופו וחייב או בתר יציאה ופטור. 3. רוק שבתוך פיו ונתלש לר"מ חייב ולר"י צריך להפך וכדאשכחן גבי טומאה בדבילה, והכא מוחלפת השיטה או דלר"י א"צ שיתלש איירי בכיחו, ודחינן דקאמר אף ברוקו.
- ב. השותה מרה"ר לרה"ר צריך להכניס ראשו ורובו גזירה שמא יוציא מרשות לרשות, והדין בכרמלית 1. לאביי וכן בגת זהו כרמלית ש"מ דגזרינן. 2. לר"ב כיון דכרמלית דרבנן הוי גזירה לגזירה, וכן בגת קאי לגבי מעשר דבהכניס רובו לא חשיב שתיית קבע, וכדין המוזג בצונן שאינו קבע כיון שמחזיר את המותר משא"כ המוזג בחמין.
- ג. ליטול מים ממזחילה וצינור 1. מזחילה פחות משלשה טפחים סמוך לגג שרי לקלוט, וביותר משלשה טפחים שרי אף לצרף. 2. בצנור שרי קליטה וצירוף, ואם יש בו ארבעה על ארבעה טפחים אסור.
- ד. דיני בור ואשפה ברה"ר 1. ממלאין מבור שחוליינו עשרה, ואיירי במופלגת מן הכותל ארבעה טפחים וקמ"ל דכשאינן עשרה טפחים אסור כיון דהוי טלטול מרה"ר לרה"ר דרך רה"ר, או דאיירי בסמוכה לכותל וקמ"ל דבור וחוליתו מצטרפין לעשרה טפחים. 2. שופכין לתוך אשפה של רבים, אבל בשל יחיד אסור דחיישינן שמא ימלך ותינטל.

שאלות לחזרה ושינון

- דף צג
- א. מיהו התנא שסובר שבת זמן תפילין (4)
ב. השמועות האם אמרינן אין אדם טורח בהכי (2)
ג. דף צז
- א. המוצא תפילין בשדה כיצד מכניסן (3)
ב. המח' בהולכת חבית מאדם לאדם, ומהו המקרה (3)
ג. דף צח
- א. היה קורא בספר באיסקופה ונתגלגל, הרשויות (3)
ב. מ"ט לא גזרינן בהכנסת ספר באסקופת כרמלית (3)
ג. נתגלגל הספר מראש הגג, המרחק והדינים (3)
ד. דיני זיו שלפני חלון הפונה לרה"ר (2)
ג. דף צט
- א. מה נחשב להוצאה מרה"ר לרה"ר (3)
ב. האם גזרינן בשתייה בכרמלית ומנין (2)
ג. דיני לקיחת מים ממזחילה וצינור, והגודל (2)
ד. דיני בור ואשפה ברה"ר (2)
- א. השמועות האם יש מחיצה לאיסור (4)
ב. צירוף בני אדם בשלש קרפיות (4)
ג. המח' בצירוף גידוד ומחיצה, והדינים (3)
ד. שינוי במחיצות שנעשה בשבת (3)
ג. דף צד
- א. המח' בחצר שנפרצה לרה"ר, ובמאי פליגי (3)
ב. האופן בנפרץ משתי רוחות (2)
ג. המח' באכסדרה בבקעה ובמאי פליגי והשמועות (2)
ד. דעת רבי יהודה בפטורי רה"ר (3) הדרן!
ג. פרק עשירי- המוצא תפילין *%*
- א. המוצא תפילין בשדה, כיצד מכניסן ומ"ט (2)
ב. במאי פליגי בהכנסת תפילין בשבת (5)
ג. דף צו

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות 	בבא קמא 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
חולין 	בבא מציעא 	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים 	בבא בתרא א-ב 	עירובין
ערכין-תמורה 	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	סוכה
כריתות-מעילה 	לגמרא" ותמצית כל המסכתא. 	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה 	מכות שבועות 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומ"י	עבודה זרה הוריות עם 	גיטין
	מחודדין בפ"ד 	קידושין - עם תורתך שעשועי,
	זבחים 	סימני הדף, ותוספתא

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תר"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~36~

המערכת

